

รศ. พญ.โสภณรัชช์ วิไลยุค
ภาควิชากุมารเวชศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
มหาวิทยาลัยมหิดล

แสงสว่างที่ปลายอุโมงค์

ช่วงนี้ข่าวที่กำลังเป็นที่สนใจของคนไทยทั้งประเทศและคนทั่วโลกคือข่าวน้อง ๆ นักฟุตบอลหมู่ป่าอาคาเดมี่ที่ติดอยู่ในถ้ำหลวง จ.เชียงราย .. ขณะที่เขียนบทความฉบับนี้ นักดำน้ำหน่วย SEAL ได้พบตัวน้อง ๆ แล้ว .. ทำให้ประชาชนที่ติดตามข่าวนี้ดีใจกันถ้วนหน้า แม้ไม่ได้รู้จักน้อง ๆ เป็นการส่วนตัว ไม่ได้เป็นญาติ เพื่อน พี่หรือน้อง .. แต่เราดีใจในฐานะเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

เหตุการณ์ในครั้งนี้แม้จะเป็นการลงทุนที่มหาศาล แต่ก็แลกมาด้วยสิ่งที่มีประเมินค่ามิได้ คือ ชีวิตของน้อง ๆ ทั้ง 13 ชีวิต และตามมาด้วย มิตรภาพของคนแปลกหน้ากลุ่มหนึ่งที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน แต่ต้องมาทำงานด้วยกัน มีนักดำน้ำและบุคลากรจากหลากหลายประเทศได้ส่งตัวแทนมาช่วยภารกิจนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงแสดงให้เห็นถึงความสามัคคีโดยไม่ได้แบ่งเชื้อชาติและศาสนา และไม่บ่อยครั้งนักที่เราจะได้เห็นความสามัคคีเช่นนี้ .. หากทุกคนในโลกนี้มีความสามัคคีกัน โลกคงจะสงบสุขและปราศจากสงครามเป็นแน่ ..

สิ่งที่ฉันได้เรียนรู้จากเหตุการณ์ในครั้งนี้มีมากมายหลายอย่าง หากยกเป็นหัวข้อทางธรรมแล้วนั้น ก็กล่าวได้ว่าเริ่มตั้งแต่ที่มค้นหา เด็ก ๆ ที่อยู่ในถ้ำ โค้ชที่อยู่กับน้อง ๆ ผู้ปกครอง ผู้ติดตามข่าว ล้วนต้องอาศัยธรรมะด้วยกันทั้งสิ้น ธรรมะข้อหนึ่งคือ

ความอดทน

.. ในเวลาที่เราต้องเจอกับสถานการณ์ที่เลวร้าย ทำให้เราอึดอัดหรือไม่สบายใจ ไม่ใช่สถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นปกติในชีวิตประจำวัน สิ่งหนึ่งที่เรานำมาใช้ได้ คือ ความอดทน คนที่ไม่มีความอดทนมักจะยอมแพ้ให้กับอุปสรรคต่าง ๆ ยอมถอยหลังให้กับปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่ตรงหน้า โดยไม่คิดจะแก้ไขหรือเดินข้ามปัญหาไป .. จะเห็นได้จาก อดีตท่านผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย ท่านเป็นบุคคลที่ต้องอยู่ในเหตุการณ์ที่บีบคั้น สุ่มเสี่ยง ต้องเผชิญกับความเป็นความตายของคน 13 คน และงานก็หนักและเหนียวมาก สิ่งหนึ่งที่ท่านมีอยู่เต็มเปี่ยม คือ ความอดทน ท่านต้องกิน ต้องนอน อยู่ที่ถ้ำหลวง โดยไม่ได้คิดถึงความสุขสบายส่วนตัวเลย รวมถึงผู้ปฏิบัติงานทุกท่านในถ้ำด้วย ต้องขอบคุณพวกเขาเหล่านั้นจริง ๆ หากไม่มีพวกเขาแล้วน้อง ๆ 13 คน ก็คงจะลำบาก นอกจากผู้ปฏิบัติงานในถ้ำแล้ว น้อง ๆ ที่ติดอยู่ในถ้ำก็ต้องอาศัยความอดทนเช่นเดียวกัน จะว่าไป ต้องอดทนมากกว่าคนข้างนอกมากมาย เพราะต้องอยู่ในที่มืด ไม่มีแสงไฟ ไม่มีอาหาร อากาศเย็น อากาศเบาบาง ถึงเกือบ 10 วัน เป็นคนทั่วไปแค่วันเดียวก็แย่แล้ว .. นั่นแสดงถึงความอดทนอย่างมากที่เด็ก ๆ กลุ่มนี้มี

ความเสียสละ

.. การทำประโยชน์ให้ส่วนรวมหรือให้กับผู้อื่น จะต้องอาศัยความเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อคนส่วนรวม อันนี้ต้องกล่าวถึงทีมค้นหาที่มาช่วยเหลือ ต่างอดตาหลับขับตานอน การกิน การอยู่ไม่ได้สบายเหมือนอยู่ที่บ้าน โหนจะจากครอบครัวมาอีก ทุกคนล้วนต้องอาศัยการเสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อคนอื่นด้วยกันทั้งนั้น ซึ่งเป็นการเสียสละที่ไม่หวังสิ่งตอบแทน คนที่เข้าไปช่วยก็ไม่ได้รู้จักกัน ไม่ได้เป็นญาติกัน ไม่ได้ค่าตอบแทน แต่ทุกคนทำด้วยความเต็มใจ ทำกันสุดแรงและความสามารถเท่าที่มี ขอนับถือพวกคุณทุกคนจริง ๆ นอกจากนี้ยังมีบุคคลที่เราอาจไม่ได้นึกถึงพวกเขามากนัก คือ ชาวบ้านที่เดือดร้อนจากการสูบน้ำออกจากถ้ำ ชาวบ้านที่มีไร่นา หากน้ำท่วมก็ทำให้รายได้หดหายไป .. แต่ชาวบ้านกลุ่มนี้ต่างยินดีให้น้ำท่วมนาตัวเอง เพียงเพื่อช่วยเหลือเด็ก ๆ ให้ออกมา .. ถึงแม้จะไม่ได้ลงไปช่วยทีมค้นหาโดยตรง แต่ก็ถือว่าได้ช่วยเหลือทีมค้นหาทางอ้อมเช่นเดียวกัน สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นจากการเสียสละประโยชน์ส่วนตนจริง ๆ

สติ

.. ธรรมะข้อนี้ สำคัญมาก ๆ เพราะถ้าขาดสติแล้ว การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ คงจะไม่เกิดขึ้นด้วยดีเช่นนี้ .. เราอาจจะเห็น อาจจะได้ยินข่าว ถึงขั้นตอนการช่วยเหลือน้อง ๆ แต่มีอีกมากมายที่เราอาจจะไม่รู้ คือ กว่าจะปฏิบัติภารกิจอย่างหนึ่งต้องอาศัยการคิด การวิเคราะห์ และแก้ปัญหาเยอะมาก ต้องขอชื่นชมคนที่ เป็นผู้ว่า คือ อดีตท่านผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย ที่ท่านมีสติดีมาก สามารถคิด แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเรียบร้อย เพราะทุกปัญหามีทางแก้ หากใช้สติตรึกตรองถึงสาเหตุของปัญหา หนทางแก้ปัญหาและลงมือแก้ไข ปัญหาบางอย่างไม่ได้อยู่ภายใต้การควบคุมของเรา เช่น ฝนตก เราไม่สามารถควบคุมได้ว่าจะให้ฝนหยุดเมื่อไร จะให้ฝนตกน้อยฝนตกมาก แต่สิ่งที่อดีตท่านผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย และทีมคิดคือ การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เพื่อนำไปสู่เป้าหมาย คือ ช่วยน้อง ๆ ออกมา ท่านไม่สิ้นหวัง ไม่ท้อแท้ ไม่เสียเวลาบ่นว่าหรือตัดพ้อ ท่านคิดแต่ว่าจะทำอย่างไรไม่ให้ น้ำท่วม เด็ก ๆ จะได้ออกมาได้ ท่านจึงวางแผนสูบน้ำออก .. นอกจากนั้นท่านยังได้เตรียมการล่วงหน้า หากแผนหนึ่งไม่สำเร็จจะมีแผนสอง แผนสามอย่างไร ซึ่งถือว่าเป็นการบริหารงานที่ดีมากและมองการณ์ไกล การได้ดู ได้ติดตามท่านแก้ไขปัญหาในครั้งนี้ทำให้เราได้เรียนรู้อะไรมากมายจากการทำงานของท่านจริง ๆ ในอีกมุมหนึ่งน้อง ๆ และโค้ช ทั้ง 13 คนที่ติดอยู่ในถ้ำก็เช่นเดียวกัน ถ้าขาดสติก็อาจจะทำให้เหตุการณ์เลวร้ายขึ้นอีก อากาศอาจไม่พอ ร่างกายก็จะเหนื่อยเร็ว แรก ๆ น้อง ๆ อาจจะร้องไห้ ท้อแท้ แต่โชคดีที่ได้โค้ชที่เคยบวชเรียนมา คอยสอนให้น้อง ๆ นั่งสมาธิ และมีสติ ถึงยังคงเกาะกลุ่ม หนีน้ำ และไปอยู่ในที่ที่ปลอดภัยได้ ธรรมะข้อนี้จึงช่วยชีวิตคน ช่วยแก้ปัญหา และทำให้เราสามารถเดินต่อไปได้ แม้จะเจอปัญหาอุปสรรคที่เหนื่อยยากเพียงใด

ความสามัคคี

.. หากขาดธรรมะข้อนี้ไปแล้ว คงยากต่อการช่วยเหลือเด็ก ๆ เป็นแน่ .. ดังที่เห็นในข่าว มีคนหลั่งไหลมาให้กำลังใจน้อง ๆ ผ่านทางโลก Social มากมาย บางคนสวดมนต์ขอสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ตนเองเคารพ บางคนส่งอุปกรณ์และของใช้ที่จำเป็น อาหาร และยามาให้ อันนี้ถือเป็นความสามัคคีจากทางไกล ทุกคนล้วนมีเป้าหมายเหมือนกัน จึงช่วยเหลือทีมค้นหาเพื่อให้ไปถึงจุดหมาย ส่วนทีมค้นหา นอกจากคนไทยแล้ว ยังมีชาวต่างชาติอีกมากมายหลายประเทศ ไม่ว่าจะเป็นลาว ญี่ปุ่น จีน อเมริกา ออสเตรเลีย และอังกฤษ ฯลฯ หรือแม้แต่ศาสนาต่างกัน พุทธ อิสลาม คริสต์ ทุกคนไม่ได้สนใจเรื่องเชื้อชาติหรือศาสนาที่แตกต่างกันเลย อาจจะพูดกันคนละภาษา แต่ทุกคนทำงานกันด้วยใจ เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วทุกอย่างก็สามารถผ่านไปได้ด้วยดี นอกจากนี้เรายังเห็นความสามัคคีจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ประชาชน และเจ้าหน้าที่ด้านต่าง ๆ ทหาร ตำรวจ เจ้าหน้าที่ป่าไม้ เจ้าหน้าที่อุทยาน นักดำน้ำ คนสูบน้ำ สัตวแพทย์ แพทย์ ฯลฯ คนเหล่านี้มารวมตัวกันเพื่อจุดประสงค์เดียวกัน คือ ช่วยเหลือเด็ก ๆ ให้ออกมาจากถ้ำ เด็ก ๆ ในถ้ำอาจตกใจเมื่อได้รู้ว่าคนข้างนอกนับหมื่นกำลังช่วยเหลือพวกเขาอยู่ และกำลังใจนับล้านจากทั่วโลกที่ส่งมาให้พวกเขา สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าเมื่อมีปัญหาอะไรก็ตามเกิดขึ้น ความสามัคคีจะนำพาให้เราฝ่าฟันอุปสรรคและก้าวข้ามผ่านปัญหานั้น ๆ ได้ ไม่ว่าปัญหานั้นจะยากสักเพียงใด

ฉันเชื่อว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครั้งนี้ ถึงจะมีความทุกข์ ความเศร้า ความกลัวที่ต้องพลัดพราก ความเหนื่อยยาก รวมอยู่ด้วย แต่ในอีกมุมหนึ่งก็ยังมี ความอดทน ความเสียสละ ความเอื้อเฟื้อ ความเมตตา ความสามัคคี และการมีสติสัมปชัญญะรวมอยู่ด้วย ..

ในทางเดินที่มีดมืด ฉันเชื่อว่า ถ้าเราใช้สติตรึกตรองให้ดี เราจะเห็นแสงสว่างที่ปลายอุโมงค์ ..

@Rama ขอแสดงความยินดีกับน้อง ๆ และโค้ชทีมหมูป่าอคาเดมีทั้ง 13 คนมา ณ ที่นี้ด้วยนะคะ ..